

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte - Gordilă Nicolae,

Judecători - Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Cotruță Sergiu în numele părții vătămate Burmistrov Alexandr, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Moroz Victor Xxxxx, născut la xxxxxxxxxx
originar din or. Xxxxxxx, domiciliat în Xxxxxx,
str. Xxxxxxx, nr. xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 09.02.2016 – 07.06.2016;
2. instanța de apel: 19.07.2016 – 24.10.2016;
3. instanța de recurs: 27.01.2017 - 15.03.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 07 iunie 2016, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Moroz Victor Xxxxx a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a aplicat pedeapsa sub formă amendă în mărime de 225 unități convenționale, ce constituie 4500 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Acțiunea civilă înaintată de Burmistrov Alexandr Xxxxx către Moroz Victor Xxxxx a fost admisă în principiu, urmând că asupra cuantumului să hotărască instanța în ordinea acțiunii civile.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit în fapt că, incuplatul Moroz Victor Xxxxx, la 10.10.2015, aproximativ la ora 18:00, fiind treaz, posedând permis de conducere valabil de categoria corespunzătoare, conducând automobilul de model „Mitsubishi Galant” cu n/î Xxxxxxx, se deplasa pe bd. Dacia, mun. Chișinău, din direcția str. Hristo Botev spre bd. Traian. În timpul deplasării pe banda de circulație extremă dreapta, pe sectorul de drum cu trei benzi de circulație, ajungând la trecerea neregulată pentru pietoni din preajma blocului locativ situat pe bd. Dacia 10, mun. Chișinău, conducătorul auto Moroz Victor,

intrând în zona de acțiune a indicatoarelor de informare și orientare 5.50.1-5.50.2 „Trecere pentru pietoni” și a marcajului rutier 1.14.1, n-a asigurat securitatea la trafic și nu a acordat prioritate pietonului la trecerea pentru pietoni nedirijată semnalizată prin indicatoarele și marcajele corespunzătoare, și încălcând prevederile pct. 11 lit. f) al Regulamentului Circulației Rutiere conform căruia „Conducătorul de vehicul este obligat la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor aflați în traversarea drumului pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului” și ale pct. 45. 1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; 2) iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, și ca urmare cu automobilul pe care îl conducea a comis tamponarea pietonului Burmistrov Alexandr Anatoli născut la 09.08.1971, care în acel moment finaliza traversarea carosabilului la trecerea pentru pietoni semnalizată prin indicatoarele de informare și orientare 5.50.1 - și a marcajului rutier 1.14.1, de la stânga spre dreapta relativ deplasării unității de transport.

În rezultatul accidentului rutier autovehiculul a fost considerabil deteriorat tehnic, iar pietonului Burmistrov Alexandr XXXXX, conform raportului de expertiză medico - legală nr. 3013/D din 31.12.2015, i-a fost cauzată o vătămare corporală medie.

Fapta constatată de prima instanță a fost calificată în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu calificativul: *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și sănătății.*

3. Împotriva sentinței nominalizate au înaintat apeluri:

3.1. Avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpatului Moroz Victor, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 07.06.2016, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Moroz Victor să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și ai stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul special de conducere a mijloacelor de transport pe termen de 1 an, iar conform art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat, executarea pedepsei principale, cu stabilirea unei perioade de probațiune de 1 an.

Admiterea integrală a acțiunii civile cu dispunerea încasării de la inculpatul Moroz Victor în beneficiului părții vătămate Burmistrov Alexandr a sumei de 8 676,19 MDL în calitate de prejudiciu material suportat în prezent pentru tratament;

a sumei de 28 791 MDL pentru achitarea tratamentului recuperatoriu la Sanatoriu Preventoriu de bază „CONSTRUCTORUL” Î.S.; a sumei de 6 000 MDL pentru îngrijirea acestuia pe timp de 3 luni potrivit contractului; a sumei de 5 700 MDL pentru perioada de 3 luni de inactivitate; a sumei de 50 000 MDL pentru prejudiciu moral suportat; a sumei de 3 000 MDL pentru serviciile de asistență juridică suportate; a sumei de 71 205, 62 MDL pentru protezare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond nu a ținut cont la individualizarea pedepsei inculpatului de prevederile art. 61, 65, 75 Cod penal, or, chiar dacă inculpatul și-a recunoscut vina de comiterea infracțiunii incriminate, el nu a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate. Astfel, având în vedere circumstanțele cauzei, ținând cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din limitele pedepsei prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și deoarece, inculpatul Moroz Victor nu a compensat părții vătămate prejudiciul material cauzat, acesteia fiindu-i cauzate vătămări corporale medii, iar la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că neaplicarea pedepsei complementare ar duce la corectarea inculpatului, a considerat eronată și neechitabilă concluzia primei instanțe că în privința inculpatului nu este rațională aplicarea pedepsei complementare și anume - privarea inculpatului de dreptul de a conduce mijloace de transport. În prezent, prejudiciul material cauzat de posesorul izvorului de pericol sportiv constituie suma de 8 676,19 MDL pentru tratamentul efectuat și 28 791 MDL pentru biletul de tratament complex la sanatoriu. Ca urmare a accidentului rutier respectiv, cet. Burmistrov Alexandr a suportat prejudiciu moral enorm și anume i-au fost cauzate suferințe psihice și fizice care grav afectează valorile nepatrimoniale ce îi aparțin din momentul nașterii: viața și sănătatea, astfel în urma accidentului rutier ultimul a suferit prejudicii corporale manifestate prin dureri fizice în urma vătămarilor cauzate; suferințe psihice condiționate de vătămarile corporale; slăbirea rezistenței fizice la boli; suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune determinate de imposibilitatea activării în câmpul munci; limitarea mișcărilor și capacității de muncă; aflarea în condiții de tratament o perioadă de peste 3 luni; starea de nervozitate; neîncrederea în tratarea definitivă a traumelor primite. Mai mult decât atât, Burmistrov Alexandr are la întreținere un copil minor – Xxxxxx Xxxxxx care locuiește cu ultimul. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, iar coroborând cele relatate, se apreciază că prejudiciul moral nu poate fi probat, iar sub acest aspect singura concluzie în acord cu practica CtEDO este în sensul că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, urmând să se deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a delictului comis de natură să producă un asemenea prejudiciu, o asemenea soluție fiind determinată de caracterul subiectiv intern al prejudiciului moral. Astfel, în urma acțiunilor ilegale ale învinuitului, cet. Burmistrov Alexandr a fost și este prejudiciat moral prin

enumerarea acțiunilor și inacțiunilor menționate mai sus. Respectivul prejudiciu este unul enorm care nu poate fi recuperat integral însă în calitate de o mică satisfacție și recuperare a prejudiciului moral suportat, cet. Burmistrov Alexandr îl estimează la suma de 50 000 MDL.

3.2. Procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței din motivul blîndeței pedepsei stabilite inculpatului Moroz V., pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Moroz Victor XXXXXX să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, și ai suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 1 an.

În susținerea apelului, procurorul a invocat că, instanța de judecată a apreciat corect probele administrate de organul de urmărire penală însă nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii incriminate și nu a stabilit o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului Moroz Victor. Apreciind circumstanțele cauzei penale, faptelor imputate inculpatului Moroz Victor, este binevenit să fie dată aprecierea juridică, socială a acțiunilor ultimului, sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală, pentru încălcarea căreia a fost prezentat în fața instanței. Astfel, infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății pietonului Burmistrov Alexandr, săvârșit de inculpatul Moroz Victor, fapta prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligația impusă fiecărui conducător de transport, care este un mijloc de pericol social sporit pentru sănătatea și viața nu numai a însuși șoferului, dar și a altor participanți la trafic. În opinia părții acuzării, aplicarea unei pedepse cu amendă fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pedeapsă aplicată inculpatului Moroz Victor, este o pedeapsă prea blîndă, iar sentința urmează a fi casată din următoarele considerente: instanța a ajuns la concluzia aplicării unei pedepse în formă de amendă fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, față de inculpatul Moroz Victor, motivînd cu faptul că infracțiunea este mai puțin gravă, inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală, nu se află la evidență la medicul narcolog sau psihiatru, are la întreținere soția sa care este studentă și este însărcinată. Acuzarea a considerat că, instanța nu a luat în considerație faptul că, inculpatul Moroz Victor a ignorat total normele ce prevăd securitatea traficului rutier, în special instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că accidentul a avut loc la trecerea de pietoni. Reieșind din prevederile art. 2 alin. (2); art. 61 și art. 65 Cod penal, conform căruia pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale,

corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, iar la săvârșirea infracțiunii inculpatul s-a folosit de drepturile de conducere a mijlocului de transport, partea acuzării a considerat că în privința lui Moroz Victor, urma să fie aplicată o pedeapsa mai aspră, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport, deoarece mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru participanții la trafic, mai ales că în prezent, în mun. Chișinău se comit cu frecvență sporită infracțiuni similare, fapt ce majorează gradul prejudiciabil al acestora și rezonanța lor socială. Inculpatul Moroz Victor fiind la volanul a/m „Mitsubishi Galant”, nu a conștientizat că mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru participanții la trafic, dar era obligat să se conformeze cerințelor pct. 45 a RCR și anume, să conducă ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; situația rutieră. În astfel de circumstanțe, acuzarea a considerat că prin sentința dată, instanța nu a aplicat inculpatului Moroz Victor o pedeapsă echitabilă, conform cerințelor art. 75 Cod penal și nu a clarificat toate chestiunile care urmau a fi soluționate la adoptarea sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Burlacu Aliona.

Admis apelul declarant de către avocatul Cotruță Sergiu în numele părții vătămate, sentința casată parțial, în partea soluționării acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, în partea respectivă:

Admisă acțiunea civilă și de la inculpatul Moroz Victor Xxxxx s-a dispus încasarea în beneficiul părții vătămate Burmistrov Alenxadru - 30 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral produs prin infracțiune și 3000 lei cu titlu de reparare a cheltuielilor judiciare, iar în partea prejudiciului material produs prin infracțiune, asupra cunștinului despăgubirilor convenite urmează să hotărască instanța civilă.

În rest au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În motivarea deciziei adoptate, instanța de apel a indicat că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței, astfel fiind corectă calificarea faptei efectuată de prima instanță, adică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei infracțiunii prevăzute de articolul 264 alin. (1) Cod penal: *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și sănătății.*

Cu privire la motivele invocate de apelanți, ce vizează pedeapsa aplicată inculpatului, sub aspectul blândeții ei, s-a apreciat că la soluționarea chestiunii respective, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 64, 75

Cod penal și celor din art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel fiind aplicată în limitele prevăzute de lege.

În sentință se cuprind datele privind persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă.

Cu privire la motivele invocate de avocatul Cotruță S., ce vizează chestiunea cu privire la soluționarea acțiunii civile, s-a apreciat ca fiind fondate, parțial, în partea reparării prejudiciului moral produs prin infracțiune și a cheltuielilor de judecată.

Cu privire la celelalte cerințe, ce vizează acțiunea civilă în partea prejudiciului material, s-a apreciat ca fiind corectă soluția dată de prima instanță, potrivit căreia acțiunea civilă se admite, în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, împotriva acesteia a declarat recurs ordinar avocatul Cotruță Sergiu în numele părții vătămate Burmistrov Alexandr, prin care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, și anume în partea soluționării acțiunii civile.

În motivarea cererii de recurs avocatul a invocat următoarele argumente:

- consideră parțial întemeiate argumentele instanței de apel ce vizează chestiunea cu privire la soluționarea acțiunii civile, or într-adevăr, instanța investită cu judecarea apelului a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și a corectat soluția primei instanțe în această parte.

Menționând parțial întemeiate argumentele instanței de apel avem în vedere faptul că, constatând netemeinicia și ilegalitatea sentinței în acest capăt, instanța de apel nu a motivat în partea motivatorie a deciziei admiterea parțială a prejudiciului moral produs prin infracțiune în mărime de 30 000 lei precum a fost indicat în dispozitivul deciziei;

- din argumentele reținute, observăm că instanța de apel a constatat temeinicia și legalitatea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral indicând că se impune stabilirea unui quantum al prejudiciului moral produs prin infracțiune în proporțiile corespunzătoare.

Or, prin proporții corespunzătoare instanța de apel nu a apreciat cuantumul exact al prejudiciului moral suferit de recurent, existând o marjă de apreciere de admitere integrală a acestuia.

- instanța de apel nu a prezentat argumente în aprecierea cuantumului prejudiciului moral anume în mărime de 30 000 lei.

În rest a invocat argumente similare celor invocate în cererea de apel (f.d. 162-170).

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că recurentul invocă ca temei de recurs dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevăd cazurile când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată, că autorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite și nici pedeapsa stabilită inculpatului, invocând doar dezacordul cu quantumul despăgubirii pentru prejudiciului moral cauzat părții vătămate și stabilit de către instanța de apel, din care motiv va fi supusă verificării hotărârea judecătorească contestată sub aspectul laturii civile în partea stabilirii prejudiciului moral.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, temeiurile invocate de recurent, prevăzute în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Mai mult, Colegiul penal reține, că soluționând acțiunea civilă privind repararea prejudiciului moral înaintată de parte vătămată, instanța de apel a casat parțial hotărârea primei instanțe, în partea soluționării acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost dispusă încasarea sumei de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și 3 000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, considerând că este justificat și întemeiat de a încasa din contul inculpatului în folosul părții vătămate cu titlul de prejudiciu moral suma de 30000 lei, sumă care, în opinia instanței, a fost considerată suficientă și oportună suferințelor morale și psihice suportate de către partea vătămată, menționând că quantumul pretins de partea vătămată de 50 000 euro este exagerat.

În acest sens, instanța de recurs reține că legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina quantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat.

Or, art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se

determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Astfel că în speță, Colegiul penal consideră că instanța de apel just a considerat că suma de 30000 lei dispusă de a fi încasată de partea vătămată Burmistrov Alexandru este echitabilă, care corespunde suferințelor psihice sau fizice suferite de aceasta în urma acțiunilor inculpatului Moroz Victor.

Deși, considerentele instanței de apel la aprecierea mărimii prejudiciului material nu au fost desfășurate pe larg în hotărârea adoptată, în viziunea instanței de recurs concluziile menționate sunt juste, iar criticile recurentului nu constituie temeieri verosimile de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocat în numele părții vătămate și, potrivit legii, decide inadmisibilitatea lui, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cotruță Sergiu în numele părții vătămate Burmistrov Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2016, în privința lui **Moroz Victor Xxxxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **05 aprilie 2017**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana